

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६
नुसार कामगार आयुक्त कार्यालयाच्या
आस्थापनेवरील पदांकरीता दिव्यांगांसाठी
पदे सुनिश्चित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २०१९/ प्र.क्र.१९०/ कामगार -८
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
तारीख: ०६ जुलै, २०२१

- वाचा :-**
१. केंद्र शासनाचा दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६.
 २. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.दिव्यांग २०१९ प्र.क्र.११४/१६-अ,
दिनांक २९/०५/२०१९.
 ३. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग परिपत्रक क्रमांक
दिव्यांग २०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२ दिनांक १२/११/२०२०.
 ४. केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली
यांची दिनांक ०४/०१/२०२१ ची अधिसूचना .
 ५. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक दिव्यांग
२०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क.२ दिनांक ०२/०२/२०२१.
 ६. मुख्य सचिव यांचे अर्धशासकीय पत्र क्र.दिव्यांग-२०२१/संकीर्ण - ११/
दि.क.२, दिनांक ०६/०२/२०२१.
 ७. दिव्यांगांसाठी शासन सेवेत पदे सुनिश्चित करण्यासाठीच्या तज्ञ समितीच्या
दि.१९ व २०.०५.२०२१ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
 ८. दिव्यांगांसाठी शासन सेवेत पदे सुनिश्चित करण्यासाठीच्या तज्ञ समितीच्या
दि.२१.०६.२०२१ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना :-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ मधील कलम ३३ नुसार राज्य शासनाच्या
अखत्यारितील पदांकरीता दिव्यांगांसाठी पदसुनिश्चिती करणे आवश्यक आहे. केंद्र शासनाच्या
दिनांक ०४/०१/२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी
www.disabilityaffairs.gov.in या संकेतस्थळावर प्रसिध्द केलेली आहे. केंद्र शासनाचा
अधिसूचनेनुसार (केंद्र शासनाच्या धर्तीवर) राज्य शासनाच्या आस्थापनेवरील दिव्यांगांसाठीची
पदे सुनिश्चित करणेबाबतच्या सूचना उपरोक्त अ.क्र.५ येथील नमुद शासन निर्णय, सामाजिक
न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांच्या दिनांक ०२/०२/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये
दिलेल्या आहेत. त्यानुसार कामगार आयुक्त कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील दिव्यांगांसाठीची
पदे सुनिश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६, केंद्र शासनाचे दिनांक ०४/०१/२०२१ ची अधिसूचना व शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग दिनांक ०२/०२/२०२१ अन्वये दिलेल्या सूचना विचारात घेवून कामगार आयुक्त कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील ज्या पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या केंद्र शासनाच्या समकक्ष पदाच्या कर्तव्य व जबाबदाऱ्यांसारखे आहेत, त्या पदांचा तपशील विवरणपत्र अ मध्ये नमूद केल्यानुसार सुनिश्चित करण्यात येत आहे.

२. तसेच, जी पदे केंद्र शासनाच्या यादीतील पदांपेक्षा भिन्न आहेत, त्या पदांची दिव्यांग पदसुनिश्चिती दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार दिव्यांगांसाठी शासन सेवेतील पदांची सुनिश्चिती करणेबाबत मा.प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय) यांच्या अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीच्या दि.१९ व २० मे २०२१ रोजी झालेल्या बैठकीत दिलेल्या निर्णयानुसार विवरणपत्र क मध्ये नमूद केल्यानुसार सुनिश्चित करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय, केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दिनांक ०४/०१/२०२१ ची अधिसूचना व सामाजिक न्याय विभागाच्या दिनांक ०२/०२/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या सूचनेनुसार तसेच, दिव्यांगांसाठी शासन सेवेत पदे सुनिश्चिती करण्यासाठीच्या तज्ञ समितीने दि.१९ व २० मे २०२१ रोजी व दि.२१.६.२०२१ रोजी झालेल्या बैठकीत दिलेल्या निर्णयाच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२१०७०६१५४५५१५९१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(शितल स. निकम)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत -

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, राजभवन ,मुंबई,
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,

- ४) मा. मंत्री, कामगार विभाग महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ५) मा. राज्य मंत्री, कामगार विभाग महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ६) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ७) मा. विधानपरिषद/विधानसभा सर्व सदस्य,
- ८) अपर मुख्य सचिव (साप्रवि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
- ९) प्रधान सचिव (कामगार) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
- १०) प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) प्रधान सचिव (विधी व न्याय विभाग) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
- १२) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे,
- १३) सहसचिव (दिव्यांग कल्याण), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग मंत्रालय मुंबई,
- १४) कामगार आयुक्त, कामगार भवन, वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे(पु), मुंबई-५१.
- १५) निवड नस्ती (कामगार-८).

शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्र. संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.१९०/कामगार-८,

दिनांक - ०६/०७/२०२१ रोजीचे सहपत्र

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ नुसार कामगार आयुक्त कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील पदांकरीता दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेली पदे

विवरणपत्र-अ

अ.क्र	पदनाम	दिव्यांग प्रवर्गासाठी पदे सुनिश्चिती
१.	स्वीय सहाय्यक	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, CP, LC,Dw, AAV, Mdy d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
२.	सरकारी कामगार अधिकारी	a) B, LV b) D, HH c) OA,BA, OL, BL, OAL,CP, LC, Dw, AAV, MDy d) SLD, MI e) MD Involving (a) to (d) above
३.	रचना व कार्यपद्धती अधिकारी	a) B, LV b) D, HH c) OA,BA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, MDy d) SLD, MI e) MD Involving (a) to (d) above
४.	सहाय्यक संघ निबंधक	a) B, LV b) D, HH c) OA,BA, OL, BL, OAL,CP, LC, Dw, AAV, MDy d) SLD, MI e) MD Involving (a) to (d) above
५.	सांख्यिकी अधिकारी	a) B, LV b) D, HH c) OA,BA, OL, BL, OAL,CP, LC, Dw, AAV, MDy d) SLD, MI e) MD Involving (a) to (d) above
६.	अधीक्षक	a) B, LV b) D,HH c) OA,BA, OL, BL, OAL, BLOA, CP, LC,Dw, AAV d) SLD, MI e) MD Involving (a) to(d) above

७.	वरिष्ठ लिपिक सांख्यिकी / सहाय्यक	B, LV b) D, HH c) OA, OL, BA, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
८.	लिपिक टंकलेखक	a) B, LV b) D, HH c) OA,BA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV,MDy d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९.	दुरध्वनी चालक	a) B, LV b) OA, OL, BL, LC, Dw, AAV c) ASD (M), ID, SLD, MI d) MD involving (a) to (c) above
१०.	लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	a) B, LV b) HH c) OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD Involving (a) to (d)above
११.	लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	a) B, LV b) HH c) OA, OL, BL, OAL, CP,LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD Involving (a) to (d)above
१२.	लघुटंकलेखक	a) B, LV b) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, Mdy c) SLD, MI d) MD involving (a) to (c) above
१३.	ग्रंथपाल	a) D, HH b) OA,BA, OL, BL, OAL, BLA, BLOA, CP, LC, Dw, AAV c) ASD (M), SLD, MI d) MD Involving (a) to (c) above

१४.	दफ्तरी	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL,OAL, CP, LC,Dw, AAV d) ASD (M,MoD), ID,SLD, MI e) MD involving(a) to (d) above
१५.	नाईक	a) B, LV b) D, HH c) OL, OAL, CP,LC, Dw, AAV d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
१६.	अलमारी परिचर	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL,CP, LC, Dw, AAV, MDy d) ASD (M,MoD), ID,SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
१७.	शिपाई	a) B, LV b) D, HH c) OL, OAL, CP,LC, Dw, AAV d) ASD (M), ID,SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
१८.	रखवालदार	a) LV b) D, HH c) OA, OL, BL,CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M),SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
१९	सफाईगार	a) B, LV b) D, HH c) OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M,MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above

(शितल स. निकम)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ नुसार कामगार आयुक्त कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील पदांकरीता दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेली पदे

विवरणपत्र-क

अ.क्र	पदनाम	दिव्यांग प्रवर्गासाठी पदे सुनिश्चिती
१.	कामगार आयुक्त	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
२.	सह आयुक्त कामगार	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
३.	अपर कामगार आयुक्त	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
४.	कामगार उप आयुक्त	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
५.	सहायक कामगार आयुक्त	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
६.	विशेष कार्य अधिकारी	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)

७.	किमान वेतन निरिक्षक	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
८.	दुकाने निरिक्षक श्रेणी-१	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
९.	दुकाने निरिक्षक श्रेणी-१ अ	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
१०.	दुकाने निरिक्षक श्रेणी-२	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
११.	वरिष्ठ कामगार अन्वेषक	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
१२.	कनिष्ठ कामगार अन्वेषक	a) LV b) HH c) OA, OL, BL.OAL, CP, LC,Dw, AAV, MDy (M) d) SLD, ASD (M), MI e) MD involving (a) to (d)
१३.	वाहनचालक	या संवर्गास दिव्यांग पदसुनिश्चितीतुन वगळण्यात येत आहे.

Abbreviations

Sr. No	Abbreviations	Long Form	Sr. No.	Abbreviations	Long Form
१	B	Blind	१२.	DW	Dwarfism
२	LV	Low Vision	१३.	AAV	Acid Attack Victims
३	D	Deaf	१४.	ASD	Autism Spectrum Disorder(M-Mild, MoD- Moderate)
४	HH	Hard of Hearing	१५.	ID	Intellectual Disability
५	OL	One Leg	१६.	SLD	Special Learning Disability
६	OAL	One Arm and One Leg	१७.	MI	Mental Illness
७	CP	Cerebral Palsy	१८.	MD	Multiple Disabilities
८	LC	Leprosy cured	१९.	OA	One Arm
९.	BA	Both Arms	२०.	BL	Both Leg
१०	BLOA	Both leg & one arm	२१.	BLA	Both Legs Arms
११	MDY	Muscular Dystrophy			

(शितल स. निकम)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन